

การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติถ้ำขมิ้น

เทศบาลเมืองนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ถ้ำขมิ้นเป็นสถานที่ท่องเที่ยวและทัศนศึกษาที่สำคัญของจังหวัด ซึ่งมีคุณค่าทางวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมตลอดจนประวัติศาสตร์ที่ยาวนาน และมีนักท่องเที่ยวจำนวนมากเข้ามาชมความสวยงามของถ้ำ อีกทั้งเป็นจุดที่ประชาชนในพื้นที่สามารถขายผลผลิตทางการเกษตรให้นักท่องเที่ยว เป็นการส่งเสริมรายได้ให้แก่ท้องถิ่น แต่ปัจจุบันพบว่าสภาพถ้ำยังไม่เกิดความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวเท่าที่ควร เช่น ทางเดิน ไฟฟ้า ดังนั้นหากมีการปรับปรุงสภาพถ้ำทั้งภายในและภายนอก รวมทั้งเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รู้จักแก่คนทั่วไป จะทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาเที่ยวชมเพิ่มมากขึ้น

วิถีใหม่

เทศบาลเมืองนาสารร่วมกับสำนักอุทยานแห่งชาติได้ร่วมกันจัดทำโครงการ "การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติถ้ำขมิ้น" เพื่อปรับปรุงพัฒนาถ้ำขมิ้นและจัดทำแผนงานโครงการพัฒนาถ้ำขมิ้นในปี พ.ศ. 2545 ให้คงสภาพความเป็นธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้อยู่ในสภาพเดิมมากที่สุด

ข้อมูลพื้นฐานปีปัจจุบัน
: ปี พ.ศ. 2546

อำเภอ: บ้านนาสาร

จังหวัด: สุราษฎร์ธานี

ประชากร: 19,781 คน

พื้นที่: 67.13 ตร.กม.

ประเภทท้องถิ่น :
เทศบาลเมือง

การเลือกตั้ง : ทางอ้อม

ผลงานที่ได้ดำเนินการ

1. สำรวจสภาพแวดล้อมบริเวณถ้ำในทางชีววิทยาและการก่อสร้างทางเดินชมในถ้ำเพื่อศึกษาความเป็นไปได้ ในการดำเนินโครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติถ้ำขมิ้น
2. ประชุมปรึกษาหารือกับประชาชนที่อยู่ในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวถ้ำขมิ้น ว่าเห็นด้วยกับโครงการพัฒนาถ้ำขมิ้นหรือไม่ ซึ่งผลการประชุมมีความเห็นร่วมกันว่าควรพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ยังคงสภาพเดิมตามธรรมชาติไว้ให้มากที่สุด
3. แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจการจ้างรับผิดชอบปรับปรุงถ้ำขมิ้น และดำเนินการประมูลงานรับเหมาก่อสร้างจากภายนอกโดยดำเนินการก่อสร้างพัฒนาถ้ำขมิ้น ดังนี้
 - ทำทางเท้าจากพื้นล่างขึ้นไปถึงปากถ้ำ 200 เมตร
 - ทำลานไม้สำหรับพักผ่อนบริเวณปากถ้ำ
 - ทำทางเท้าภายในถ้ำ
 - ติดตั้งไฟทางเท้า 550 ดวง และโคมไฟสองผนังถ้ำ 418 ดวง
 - ทำบันไดเหล็ก 1 ตัว
4. ส่งมอบงานให้สำนักอุทยานแห่งชาติได้ร่วมดำเนินงานโครงการต่อไป คือ ประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวถ้ำขมิ้นให้ประชาชนทั่วไปและนักท่องเที่ยวทราบโดย
 - ทำแผ่นพับเผยแพร่ประชาสัมพันธ์
 - ติดป้ายแนะนำตามจุดต่างๆ ในเขตอำเภอ ทางเข้าถ้ำ
5. ให้บริการแก่ประชาชนที่เข้าไปชมธรรมชาติถ้ำขมิ้น เช่น เก็บค่าตัว จ่าหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม

การระดมทรัพยากร

ค่าใช้จ่าย/การลงทุน	รัฐบาลสนับสนุนงบประมาณจำนวนทั้งสิ้น 15,200,000 บาท แบ่งเป็นค่าใช้จ่ายดังนี้
	1. งานก่อสร้าง รวม 400,000 บาท ได้แก่ - คอนกรีตโครงสร้าง - เหล็กเสริม - งานไม้เนื้อแข็ง 2. งานทางเดินบันได รวม 350,000 บาท ได้แก่ - คอนกรีตโครงสร้าง - เหล็กเสริม - คันทันสำเร็จรูป 3. งานป้ายถ้ำขมิ้น รวม 38,000 บาท ได้แก่ 4. งานบันไดเหล็ก รวม 960,000 บาท - คอนกรีตโครงสร้าง - เหล็กรูปพรรณ - เหล็กเสริม 5. งานบันไดขึ้น-ลงเขา 160,000 บาท 6. งานระบบไฟฟ้า 11,892,000 บาท ได้แก่ - โคมไฟทางเท้าและไฟส่องผนังถ้ำ - ตู้ควบคุมระบบไฟฟ้า 7. งานหม้อแปลงไฟฟ้า รวม 900,000 บาท (อุปกรณ์ครบชุด) 8. ค่างานพิเศษ รวม 500,000 บาท - อุปกรณ์ลำเลียงวัสดุขึ้นภูเขา
อุปกรณ์/เครื่องมือ	1. ครุภัณฑ์ที่ดิน สิ่งก่อสร้าง 2. ครุภัณฑ์ไฟฟ้า 3. ป้ายประชาสัมพันธ์ แผ่นพับ
บุคลากร	1. คณะกรรมการตรวจการจ้างของโครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวถ้ำขมิ้น จำนวน 7 คน ได้แก่ 1.1 ปลัดเทศบาลเป็นประธานกรรมการตรวจการจ้าง 1.2 รองปลัดเทศบาลเป็นกรรมการตรวจการจ้าง 1.3 ผู้อำนวยการกองช่างเป็นกรรมการตรวจการจ้าง 1.4 ประชาคมชุมชน จำนวน 2 คน ได้รับเลือกจากชุมชนในเขตพื้นที่แหล่งธรรมชาติถ้ำขมิ้น เป็นกรรมการตรวจการจ้างตรวจสอบการทำงานทั่วไป 1.5 นักวิชาการจากสำนักอุทยานแห่งชาติจากส่วนกลาง จำนวน 2 คน เป็นกรรมการตรวจการจ้าง 2. นักวิชาการจากสำนักอุทยานแห่งชาติได้ร่วมเฝ้าศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ ประชาสัมพันธ์และตรวจสอบการก่อสร้างตามหลักวิชาการ 3. ประชาชนในชุมชนเข้าร่วมประชุมปรึกษาหารือในการดำเนินโครงการ

ขั้นตอนในการดำเนินการ

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ทำ	ผู้รับผิดชอบ
สิงหาคม 2545	สำรวจสภาพแวดล้อมบริเวณถ้ำในทางชีววิทยาและทางก่อสร้าง เพื่อดูความเป็นไปได้ในการดำเนินโครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติถ้ำขมิ้น	กองช่าง เทศบาลเมืองนาสาร/สำนักอุทยานแห่งชาติได้รื้อเยิน
พฤษภาคม 2545	ประชุมปรึกษาร่วมกับประชาชนที่อยู่ในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวถ้ำขมิ้นว่าเห็นด้วยกับโครงการพัฒนาถ้ำขมิ้นหรือไม่	กองช่าง เทศบาลเมืองนาสาร/สำนักอุทยานแห่งชาติได้รื้อเยิน
	เขียนโครงการนำเสนอต่อเทศบาลและผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อของบประมาณสนับสนุนจากส่วนกลาง	กองช่าง เทศบาลเมืองนาสาร
มีนาคม 2546	แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจการจ้างรับผิดชอบปรับปรุงถ้ำขมิ้น	ผู้บริหารเทศบาล / คณะกรรมการ
	ดำเนินการประมูลงานรับเหมาก่อสร้างจากภายนอก	ผู้บริหารเทศบาล / คณะกรรมการ
สิงหาคม 2546	โครงการได้รับการอนุมัติจากส่วนกลางและเริ่มดำเนินการก่อสร้าง ได้แก่ - ทำทางเท้าจากข้างล่างขึ้นไปถึงปากถ้ำ 200 เมตร - ทำลานไม้สำหรับพักผ่อนบริเวณปากถ้ำ - ทำทางเท้าภายในถ้ำ - ติดโคมไฟตามผนังถ้ำ 500 ดวง - ทำบันไดเหล็ก 1 ตัว	บริษัทรับเหมาภาคเอกชน
มิถุนายน 2546	เสร็จสิ้นการก่อสร้าง สำนักอุทยานแห่งชาติได้รื้อเยินตรวจสอบงานก่อสร้างตามหลักวิชาการ	เทศบาลเมืองนาสาร/สำนักอุทยานแห่งชาติได้รื้อเยิน
กรกฎาคม 2546	ส่งมอบงานให้สำนักอุทยานแห่งชาติได้รื้อเยินดำเนินงานโครงการต่อไป คือ ประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวถ้ำขมิ้นให้ประชาชนทั้งในเขตเทศบาลและนอกเขตและคนทั่วไปทราบโดย - ทำแผ่นพับเผยแพร่ - ติดป้ายแนะนำตามจุดต่างๆ ในเขตอำเภอทางเข้าถ้ำ	เทศบาลเมืองนาสาร/สำนักอุทยานแห่งชาติได้รื้อเยิน
	ให้บริการแก่ประชาชนที่เข้าไปชมธรรมชาติถ้ำขมิ้น เช่น เก็บค่าตัว จ่าหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม	สำนักอุทยานแห่งชาติได้รื้อเยิน

หน่วยงานที่เข้าร่วมดำเนินการ

--หน่วยงาน/องค์กร--

--บทบาทความร่วมมือ--

สำนักอุทยานแห่งชาติได้รณเเบบ ดำเนินโครงการร่วมกับเทศบาลตั้งแต่ประสานงานชุมชนในเขตถ้ำขมิ้นสำรวจพื้นที่ถ้ำและตรวจงานก่อสร้างให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ รวมถึงการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวถ้ำขมิ้นเพื่อให้บริการนักท่องเที่ยว

ประเมินผลความสำเร็จ

ก่อนการดำเนินการ

1. เป็นถ้ำสวยงามและเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวทั่วไป แต่การสัญจรไปมาเพื่อชมถ้ำยังไม่สะดวกนัก
2. ถ้ำยังไม่ได้รับการพัฒนาเพื่อส่งเสริมเป็นแหล่งท่องเที่ยวตามศักยภาพที่มี

หลังการดำเนินการ

1. ถ้ำขมิ้นได้รับการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญแห่งหนึ่งของจังหวัดซึ่งการพัฒนาเป็นไปตามหลักวิชาการและยังคงสภาพตามธรรมชาติ
2. นักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชมถ้ำขมิ้นมากขึ้นในช่วงปี 2546 มีนักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวชมเพิ่มมากขึ้น
3. ชาวบ้านในพื้นที่มีรายได้เสริมจากการจำหน่ายสินค้าแก่นักท่องเที่ยว

อุปสรรคและการแก้ไขปัญหา

อุปสรรค	การแก้ไขปัญหา
1. ไม่มีงบประมาณในการพัฒนาถ้ำขมิ้น	1. จัดทำโครงการขอสนับสนุนงบประมาณจากส่วนกลาง
2. ขาดความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	2. จัดประชุมสร้างความเข้าใจในเรื่องวัตถุประสงค์โครงการ

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

1. ความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและคนในท้องถิ่นมีความรู้สึกเป็นเจ้าของ
2. ส่วนกลางให้การสนับสนุนงบประมาณเป็นอย่างดี
3. การก่อสร้างที่ถูกต้องตามหลักวิชาการโดยไม่กระทบต่อสิ่งแวดล้อม เช่น หินถ้ำ แมลง สัตว์ชนิดอื่นๆ

ความเป็นไปได้ในการถ่ายทอดประสบการณ์

ผู้ที่ต้องการนำโครงการนี้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดผลต้องคำนึงถึงเงื่อนไขดังนี้คือ

1. ศักยภาพของบุคลากรในการเป็นผู้ดำเนินงาน
2. การสร้างความเข้าใจแก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้เกิดการยอมรับและร่วมมือดำเนินโครงการ
3. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมโดยที่การก่อสร้างต้องไม่ส่งผลกระทบต่อธรรมชาติและถูกต้องตามหลักวิชาการ

บทเรียนที่ได้รับ

ถ้าขมิ้นถือเป็นแหล่งธรรมชาติที่อยู่ในเขตเมือง พลังต่อต้านจากกลุ่มอนุรักษ์มีค่อนข้างสูง แต่อาศัยการสร้างการเข้าใจและให้เห็นความสำคัญของโครงการ ให้ทุกฝ่ายเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของโครงการ และร่วมมือกันทำงานให้ลุล่วง

แหล่งข้อมูลเพิ่มเติม

ชื่อ-นามสกุล : นายเฉลิมภพ หนูในน้ำ
ตำแหน่ง : วิศวกรโยธาระดับ 4
หน่วยงาน : เทศบาลเมืองนาสาร
ที่อยู่ : ถนนเทศบาล 2 ตำบลนาสาร อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี
โทรศัพท์ : (077) 341-448

ข้อมูลเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปีที่มีการริเริ่มวิถีใหม่ : พ.ศ. 2546

ประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	เทศบาลเมือง
สถานที่ตั้ง	ถนนเทศบาล 2 ตำบลนาสาร อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี 84120
ขนาดพื้นที่	67.13 ตารางกิโลเมตร
งบประมาณรายจ่าย	93,501,731.57 บาท (ปีงบประมาณ 2546)
งบประมาณรายได้	70,246,372.32 บาท (ปีงบประมาณ 2546)
จำนวนพนักงานและลูกจ้าง	304 คน 125 คน ข้าราชการ/พนักงานท้องถิ่น 58 คน ลูกจ้างประจำ 121 คน ลูกจ้างชั่วคราว
จำนวนประชากร	19,781 คน
จำนวนครัวเรือน	5,528 ครัวเรือน
ลักษณะของเมืองและวิถีชีวิตประชาคม	เทศบาลเมืองนาสาร ตำบลนาสาร อำเภอบ้านนาสาร ได้รับการยกฐานะจากเทศบาลตำบลมาเป็นเทศบาลเมือง เมื่อวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2547 ท้องที่ตำบลนาสาร มีความอุดมสมบูรณ์ด้วยพืชพันธุ์ธัญญาหารและแร่ธาตุ มีประชากรต่างถิ่นเข้ามาตั้งบ้านเรือนทำกิจการเหมืองแร่ ทำสวนยางพารา สวนผลไม้ และทำให้ตำบลนาสารมีประชากรหนาแน่น การค้ารุ่งเรือง เศรษฐกิจโดยรวมดีขึ้น ตำบลนาสารห่างจากกรุงเทพฯ ประมาณ 700 กิโลเมตร ลักษณะพื้นที่ของตำบลนาสารนี้เป็นที่ราบเชิงเขา มีภูเขา ภายในเขตเทศบาลมีลำห้วยหลายแห่ง และมีลำคลองฉวางไหลผ่านกลางเมืองจากทิศตะวันออกไปสู่ทิศตะวันตก พื้นที่ทั่วไปเป็นที่ราบและมีสภาพพื้นที่เป็นที่ราบสูงในบางพื้นที่